

Monika Rosińska

Instytut Socjologii

Praca doktorska pt: Utopie dizajnu. Między afirmacją a krytyką nowoczesności

Głównym celem pracy jest zbadanie specyfiki myślenia prospektywnego w dizajnie. W rozprawie obecne są dwie perspektywy: historyczno-kulturowa, jaką stanowi myśl prospektywna oraz interpretacyjna, jaką jest utopia. Dizajn jest przedstawiony jako siła krystalizująca i materializująca rozproszone marzenia społeczne i wizje przyszłości. Ten aspekt dizajnu rozpatruje się w dialogu między tendencjami promodernistycznymi, wyrażającymi się w radykalnym geście i pragnieniu przeobrażenia życia społecznego a tendencjami antymodernistycznymi, kwestionującymi optymizm całościowej zmiany społecznej poprzez dizajn. Ważnym punktem odniesienia dla prowadzonych analiz stanowi nowoczesność utożsamiona z procesem wyłaniania się i materializowania nowoczesnej wyobraźni, określonej w rozprawie mianem kultury przyszłości. W rozdziale pierwszym zarysowana jest historia rozbudzenia nowożytnej wyobraźni, rozwoju wiedzy i kultury optymizmu, pojawienia się mechanizmów rynkowych a także myślenia utopijnego. W rozdziale drugim omówione są wybrane modernistyczne awangardy, które tworzyły programy przebudowy życia poprzez formę materialną. Rozdział trzeci bada utopijny wymiar idei komfortu i mobilności na przykładzie dizajnu. W rozdziale czwartym pojawia się analiza dizajnu spekulatywnego jako próba odzyskania przyszłości z rąk liczących się graczy rynkowych. Piąty, ostatni rozdział poświęcony jest analizie dizajnu partycypacyjnego jako praktyce oraz metodologii urzeczywistniania nowej utopii demokratycznej wspólnoty.